

men gevoelt wel, al ziet men niet dadelijk iets, een flink stuk naar boven te gaan.

Aangrijpend is dan plotseling, zoo tusschen twee muren door, een blik over het ontzagelijke Parijs! Dat is trouwens t e l k e n s wéér imposant, die uitzichten over de stad. Vroeger moet dat nóg sterker 't geval zijn geweest daar thans geweldige architectuurblokken hier en daar het vergezicht belemmeren.

Boven heerscht rust; het straten-complex rondom de Place du Tertre, een dorpspleintje bij uitnemendheid, is van volmaakt landelijk karakter. Kleine restaurants met rustieke benamingen: „Au clairon des chasseurs”, „Chez la mère Cathérine” etc. versterken dezen indruk en er zijn allerlei gezellige winkeltjes waar men voor zijn genoegen iets gaat koopen.

Is dit Parijs?

Ben ik hier nog in het centrum der beschaving; de hoofdstad der wereld, waar a l l e volken samenkomen om zich te verkwikken aan den Franschen geest en smaak; 't flonkerend juweel dat zijne stralen uitzendt naar de uithoeken der aarde?

Dit dorp? 't Is haast niet om te gelooven. Begrijpelijk dan ook dat sedert jaren, allen, die stilte behoefden voor hun geest en hun werk, deze rustige plek hebben uitgezocht. Hiér kon men zich onttrekken aan het hinderlijk stadsrumoer; stoorden geen wanklanken de stille overpeinzing, kon de gedachte vrij-uit bespiegelen en het eigen-ik zich zelf terugvinden in den toegewijden arbeid.

Groote mannen hebben op Montmartre geleefd in armoedige omstandigheden. De eenvoudige „Butte” met haar simpele bewoners heeft een wereldvermaardheid verworven; haar lied en haar zeden hebben in alle landen navolging en bewondering gevonden. En geen wonder!

De grootheid van de Fransche cultuur openbaart zich misschien het sterkst in de kunst; en wáár ontkiemde eerder het teeder sentiment, dat de inzet vormde tot latere groote daden, dan hier? Voor velen lag de diepste en aangrijpendste periode van hun leven in de stormachtige jeugd, doorgebracht op Montmartre.

Wie kent niet de geestige en vermakelijke „histoires des rapins”, de moppen en persiflages door hen vertoond en den grooten invloed dien zij op het artistieke leven van a l l e landen hebben uitgeoefend?

Van dit alles zijn nog slechts schaduwen over; er is een troepje dat zich met de nalatenschap tevreden stelt en meer schijn dan werkelijkheid uitstalt; de cabarets zijn verdwenen; de „rapins” zijn lieden van allerlei slag en „showing off” is hier óók troef!

Tóch is de stemming niet verjaagd; en die valt ons op 't lijf als een zoete balsem, een geur van heerlijkheid en hoog geluk, waarin wij lang gekoesterde verwachtingen vervuld zien.